

VILA (no accepta el qualificatiu de bandolers aplicat pel comunicant a En Carraquet i els seus homes) i A. GALÍ (sobre el patriotisme en el segle XVIII). — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

2 juny 1951: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El PRESIDENT informa sobre les manifestacions de contingut lingüístic i literari del VIII Congr s Internacional d'Estudis Bizantins, tingut a Palerm del 3 al 10 d'abril.

El Sr. PERE BOHIGAS fa l'elogi de Mn. Salvador Galm s, Membre honorari de la Societat, mort el dia 25 d'abril.

El Sr. FRANCESC DE B. MOLL presenta la seva comunicació sobre *El «Liber elegantiarum» de Joan Esteve*. Indica que aquesta obra, dedicada a Ferrer Torrella, forma una collecció de frases i dites llatines i catalanes. Fou editada per primera vegada l'any 1489, a Venècia, per Paganino de Paganinis. El comunicant manifesta que el llibre de N'Esteve ha estat a penes estudiat i que convindria de fer-ho, no solament pel seu extraordinari valor ling stic, sinó també per les interessants narracions de tipus històric i literari que conté. Remarca, però, les dificultats que la seva consulta presenta, a causa de l'arbitrarietat amb què els mots i les narracions han estat agrupats. Per tal de donar una idea m s acabada del to i el contingut del *Liber*, el Sr. Moll en llegeix algunes narracions històriques i algunes anècdotes; especialment es fixa en aquelles que al seu judici manifesten una influència italiana, que també és visible en l' s d'alguns mots, com el de *carta* amb el sentit de 'paper'.

Intervenien el PRESIDENT i els Srs. M. COLL I ALENTORN (la paraula *carta*  s usada alguns cops en les cròniques catalanes i, per tant, no cal buscar el seu origen en l'italià) i J. RUBIÓ (creu ben possible la influència italiana, puix que Joan Esteve visqué molt de temps a la península veïna; subratlla l'inter s que ofereix la data de 1489, anterior al Vocabulari de Nebrija i potser al *De sinonimis elegantibus* d'Alonso de Palencia). — CARMEN BOY , Secretari.

13 juny 1951: Història. — Presideix el Sr. JOSEP DE C. SERRA I RÀFOLS.

El Sr. JOAN MERCADER, prosseguint la seva comunicació de la sessió anterior, parla de *La guerra de 1719 i el restabliment de les llibertats catalanes*. Després de traçar un esquema de les operacions militars al Pirineu i de la invasió francesa a la Vall d'Aran, Pallars, Urgellet i Cerdanya, allau de miquelets franco-catalans pel Ripoll s i Comarca d'Olot, i operacions marineres dels franco-anglesos a la badia de Roses — tot entre la primavera i la tardor de 1719 — passa a estudiar l'aspecte polític de la invasió. Posa de relleu l'actuació entre les tropes franceses del duc de Berwick, d'un agent especial del govern angl s: Stanhope, l'home que fou l'autor de la maniobra, insinuant de cara els catalans, que els invasors anaven a restablir els antics privilegis. La troballa d'un extens report d'un botifler urgellenc li ha fet conèixer tot l'abast de la política de Stanhope que, per altra part, alludeixen altres fonts. Es tracta del que va esdevenir-se, principalment al municipi de la Seu d'Urgell, entre els partidaris de la situació carolina (ara ajudats per Berwick i Stanhope) i els regidors, que restaven governant la ciutat a nom de Felip V. Fa notar com, sigui per la innegable habilitat d'aquests o bé perquè les atencions militars més aviat hi posaren obstacles, s'escorregueren tres mesos (els suficients perquè els espanyols filipistes reconquerissin la Seu), sense que cap transmutació no es verificu s realment de la Nova Planta, règim que, tot i la seva escassa duració es mantenia dempeus.

Intervenen el **PRESIDENT** (necessitat de recórrer als arxius estrangers per a l'estudi de la nostra història quan s'entronca amb la general), i els Srs. **F. MASPONS** i **ANGLASELL** (es refereix a la situació d'Espanya a la mort de Carles II, com a cruïlla de les influències europees: Catalunya era un element de discòrdia, que el Regent volgué aprofitar contra Alberoni, que representava ja un intent hispànic de reacció antifrancesa), **A. GALÍ** (l'arrelament sobtat de la Nova Planta es deu a la mateixa caducitat de les Constitucions medievals) i **J. IGLÉSIES** (caldría estudiar la mentalitat catalana d'abans del 1714). — **R. ALBERT** i **LLAURÓ**, Secretari.

21 juny 1951: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. **PERE BOHIGAS**.

El Sr. **CARLES RIBA** presenta la seva comunicació sobre *Dues traduccions de Sòfocles*. Parteix de la publicació de les set tragèdies d'aquell escriptor grec en una doble versió: l'una en vers, l'altra en prosa. Aquesta darrera vol explicar el contingut parafraçant-lo, mantenint un mínimum suficient del poder de produir efectes. Perquè tota gran poesia traduïda produeix efectes i influeix. Cita els Salmos i la Bíblia en general, Shakespeare, etc. En la traducció en vers el traductor aspira a presentar el contingut amb una forma que substitueixi l'original, anàloga en la seva economia, en el seu to, en el seu moviment i en la relació dels seus elements. Fa remarcar que establir diferències entre prosa i vers és difícilíssim. Un primitiu esbós en prosa és de gran utilitat al traductor per a la seva interpretació en vers. En canvi, posar a punt l'esbós per a la traducció en prosa, recordant el vers, confessa el comunicant ésser difícilíssim. Cal també que el traductor tingui en compte el caràcter sacre de la tragèdia grega i l'artifici extern. Per això imita els metres quantitius de les parts parlades, fent ús de les possibilitats del català per a formar esquemes iàmbs, troqueus, etc., sense forçar l'idioma. Quant a les parts líriques, usa ritmes lliures o lliures combinacions de vers sillàbic, mantenint les degudes simetries. Ha intentat — diu — una aproximació per dins amb correspondència amb l'època moderna, tensa i angoixada per qüestions semblants a les que formen la temàtica de la tragèdia grega. — **CARME BOYÉ**, Secretari.